

Supplerende svar af 19. marts 2003 fra justitsministeren (jf. alm. del – bilag 764)

Bilaget er optrykt efter ønske fra S.

I forlængelse af Justitsministeriets besvarelse af 29. januar 2003 af spørgsmål nr. 159 fra Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (Alm. del – bilag 501) fremsendes i 5 eksemplarer kopi af Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse til orientering.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Det Veterinære Sundhedsråd
Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Deres j.nr. 2002-5401-0034

Rådet skal udtale:

Justitsministeriet, Civil- og Politiafdelingen, har i brev af 18. december 2002 anmodet Det Veterinære Sundhedsråd om en udtalelse vedrørende:

1. transport af højdrægtige dyr og
2. slagting af højdrægtige dyr.

Ifølge afsnit 3 og 4 på side 2 er det uklart, om det for så vidt angår transport drejer sig om transporter over en afstand af 50 km, men under 8 timer, eller hvorvidt det drejer sig om det dyreværnsmæssigt forsvarlige i at transportere højdrægtige dyr i det hele taget. Den sidstnævnte fortolkning er valgt i denne besvarelse.

1. Hvad angår transporter har man haft den grundlæggende holdning, at det drejer sig om at beskytte moderdyret mest muligt mod smerte, lidelse og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens bestemmelser. Endvidere, at længerevarende transporter, dvs. transporter på over 8 timer af dyr i mindst de sidste 10% af drægtigheden, »vurderes at udgøre en sådan større belastning af dyret, at der er risiko for, at fødslen går i gang under transporten«. Med hensyn til fastlæggelse af de sidste 10% af drægtigheden må dette anses for at være et arbitrært valg, men alligevel rimelig

ligt af følgende grunde. I de første 90% af drægtigheden er denne generelt ikke til gene for moderdyrets fulde bevægelighed, og det er vanskeligere at inducere fødslen medikamentelt eller ved stress. Samtidig kan fostre ikke overleve, hvis de fødes. Det er imidlertid utilstrækkeligt kun at vurdere afstand og tid, idet også kortvarige transporter af en varighed på under 8 timer og over 50 km kan udgøre en meget betydelig belastning for moderdyret og igangsætte en fødsel, der kan resultere i en dystoki (fødselshindring) og dermed udgøre en dyreværnsmæssig uacceptabel situation.

Det er derfor Rådets anbefaling, at »10% reglen« kommer til at gælde transporter af alle højdrægtige hovdyr, der holdes som husdyr og husdyr af kvæg-, fåre-, gede- og svinearterne.

2. Hvad angår aflivning og slagting af højdrægtige dyr drejer det sig primært om at beskytte fostrene mod smerte, lidelse og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens bestemmelser. Dette er et nyt princip, idet man ikke hidtil har taget hensyn til fostres smerteopfattelse, men alene til moderdyrets. Der foreligger ikke sikre undersøgelser over husdyrfostres smerteopfattelse, herunder hvornår den med sikkerhed optræder i drægtighedsstadiet, og hvor stor en belastning der skal til at udløse en smertereaktion. Imidlertid synes fåre-fostres ilttension at være så lav, at de ikke kan have en smerteopfattelse. Sikre videnskabelige undersøgelser til belysning af denne problemstilling foreligger ikke hos kvæg, men man kan antage, at da disse to arters placenta er meget ens, vil forholdene hos får og kvæg være meget lig hinanden. For så vidt angår aflivning ved intravenøs injektion af barbiturater (thiopental) vil fostrene, grundet dette stofs uindrede, simple diffusion over placenta, blive aflivet på en meget skånsom vis. Erfaringer fra anæstesi i forbindelse med fosterkirurgi på kvæg og svin kan bekræfte dette. For så vidt angår slagting, vil bedøvelse med boltpistol eller CO₂, hvor moderdyrets hjerteaktion er opretholdt, efter al sandsynlighed ikke udløse en smertereaktion hos fosteret. Ved efterfølgende